

Для виявлення сурми – продукту розкладання капсульного складу, яка є найхарактернішою ознакою близького пострілу, був застосований дифузно-контактний метод.

Як розчинник застосовувався 1N розчин соляної кислоти, проявником – 0,03-0,05% розчин фенілфлуорону в 96% етиловому спирті з додаванням 1мл розбавленої (1:1) сірчаної кислоти на 100 мл., закріплювачем – етиловий спирт (промивання водою не допускається).

Приклади. Дослідженню піддавалися ділянки матеріалу в місці досліджуваного пошкодження №..., №..., на яких найбільш вірогідне відкладення продуктів пострілу.

Зазначені ділянки досліджуваного пошкодження №... покривалися аркушем паперових підкладок (аркуші обробленого у фіксажі, промитого в дистильованій воді фотопаперу, попередньо витриманого у вказаному розчиннику протягом 2-3 хвилин) і приводилися з останніми в щільний контакт за допомогою гвинтового преса. Час контакту – 15 хвилин.

На відтисках з досліджуваних ділянок одягу спостерігалася (або не спостерігалася) поява малиново-рожевого забарвлення, характерного для комплексного поєднання сурми з фенілфлуороном (див. відтиск №... з пошкодження №...), що свідчить про наявність (або відсутність) останньої на досліджуваних ділянках.

Характерне забарвлення з'являється практично миттєво при відстані, близькій до упору, і після закінчення 10-15 хвилин – на відстані, граничній для виявлення сурми.

Результати зіставлення встановлених морфологічних ознак і слідів металу (площа, колір, інтенсивність) з досліджуваного пошкодження із такими самими ознаками та слідами з експериментальних пошкоджень дозволяють зробити висновок щодо поставлених питань.

Список використаних джерел

1. Біленчук П.Д., Кофанов А.В., Сулява О.Ф. Зброезнавство: Правові основи обігу вогнестрільної зброї. Монографія. – К.: ВееZone, 2004. – 464 с.
2. Кофанов А.В. Криміналістичне дослідження гладкоствольної вогнепальної зброї. Монографія. – К.: КИЙ, 2005.– 192 с.
3. Кофанов А.В. Криміналістична техніка. Навчальний посібник. – К.: КИЙ, 2006.– 456 с.
4. Кофанов А.В. Методи дослідження ушкоджень, завданих гладкоствольною вогнепальною зброєю на різних перешкодах // Вісник Луганського інституту внутрішніх справ МВС України, Луганськ: ЛІВС України, 1998. – № 3.– С. 152-162.
5. Кофанов А.В. Вплив перешкод на характер вогнепальних пошкоджень // Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих вчених. Збірник наукових праць. – Харків: УВС 1997. – № 3. – С. 71-76.

6. Кофанов А.В. Методи дослідження пошкоджень, завданих гладкоствольною вогнепальною зброєю на різних об'єктах // Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих вчених. Збірник наукових праць. – Харків: УВС МВС України, 1997. – № 4. – С. 76-86.

7. Кофанов А.В. К вопросу классификации новых видов гладкоствольного огнестрельного оружия // Криміналістичний вісник. Науково-практичний вісник. – К.: ДНДЕКЦ МВС та НАВС України, 2002. – № 4. – С. 83-87.

8. Кофанов А.В. Теоретичні та практичні аспекти криміналістичного дослідження гладкоствольної вогнестрільної зброї. Автореф. дис. канд. юр. наук. – К., 2000. – 19 с.

9. Кофанов А.В. Судово-балістичні дослідження / А.В. Кофанов, О.Л. Кобилянський, В.В. Арешонков. – К.: УкрДГРІ, 2015. – 278 с.

10. Кофанов А.В. Недоліки підготовки судового експерта як передумови виникнення експертних помилок / А.В. Кофанов // Криміналістичний вісник : наук.-практ. зб. – ДНДЕКЦ МВС України; НАВС – К., 2015. – №2.

11. Кофанов А.В. Деякі аспекти проблематики підготовки судових експертів та оцінки проведених ними досліджень. / А.В. Кофанов // Криміналістичний вісник : наук.-практ. зб. – ДНДЕКЦ МВС України; НАВС – К.: ТОВ «Брайт Вайт», 2013. – №2(20). – С.107-116.

12. Кофанов А.В. Особливості експертних помилок та деякі шляхи їх запобігання під час проведення судових експертиз / А.В. Кофанов // Криміналістика и судебная экспертиза : міжвідом. наук.-метод. зб. / Мінюст України, КНДІСЕ. – К., 2015. – Вип. 60. – С. 275-287.

Кочнєва Аліса Олександрівна

асистент кафедри кримінального права і процесу
Навчально-наукового юридичного інституту
Національного авіаційного університету

КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ СПІВУЧАСНИКІ В ПРИ ЕКСЦЕСІ ВИКОНАВЦЯ

Ексцес виконавця має місце там, де виконавцем вчинені такі злочинні дії, що не охоплювалися ні прямим, ні непрямым умислом інших співучасників. Ним вчинені дії, які виходять за межі угоди, що відбулася між ними. Таким чином, ексцес виконавця має місце там, де інші співучасники не передбачали, не бажали і не допускали вчинення тих злочинних дій, що вчинив виконавець.

Щоб співучасник був притягнутий до відповідальності за злочин, вчинений виконавцем, він має бути обізнаний про злочинні наміри виконавця. Між співучасниками повинна бути змова на вчинення конкретного злочину. Але на практиці трапляються випадки, коли хтось зі

співучасників виходить за межі цієї змови.

Так, згідно з п. 3 постанови Пленуму Верховного суду України №2 від 7 лютого 2003 р. «Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи», при ексцесі виконавця, тобто коли один з співучасників вийшов за межі домовленості щодо обсягу злочинних дій і вчинив більш тяжкий або інший злочин (наприклад, при домовленості заподіяти потерпілому тілесні ушкодження позбавив його життя), за цей злочин повинен відповідати лише його виконавець, а інші особи – за злочини, вчинені ними в межах домовленості.

Виділяють два види ексцесу: кількісний і якісний. Ця різниця має певне практичне значення, оскільки впливає на кваліфікацію, зокрема, на кваліфікацію дій виконавця.

Кількісний ексцес наявний, коли виконавець, почавши вчиняти злочин, який був задуманий співучасниками, вчиняє дії однорідного характеру, але більш тяжкі. Тут задуманий співучасниками злочин ніби «переростає» в більш тяжкий. У таких випадках виконавець несе відповідальність за більш тяжкий злочин, який він вчинив.

Якісний ексцес має місце, коли виконавець вчиняє неоднорідний, зовсім інший, аніж задуманий співучасниками, злочин на додаток до того, що було погоджено зі співучасниками. При такому ексцесі виконавець відповідає за правилами реальної сукупності злочинів: за задуманий і вчинений за угодою зі співучасниками злочин та за той, що був наслідком його ексцесу.

В практиці можливі і випадки кількісно-якісного ексцесу.

Зважаючи на все вищесказане, співучасники як при кількісному, так і при якісному ексцесі виконавця за ексцес відповідальності не несуть (оскільки цей злочин не охоплювався їхнім умислом). Вони відповідають лише в межах змови, що відбулася між ними, тобто за той злочин, що ними спільно був задуманий. У ч. 5 ст. 29 КК України зазначено, що співучасники не підлягають кримінальній відповідальності за діяння, вчинене виконавцем, якщо воно не охоплювалося їхнім умислом.

Потрібно зазначити, що можливі випадки, коли співучасник вчиняє злочин, який містить у собі ознаки іншого складу злочину, але однаковий за ступенем тяжкості з тим, який був запланований, і тут також є вихід за межі умислу співучасників.

Деякі науковці поняття ексцесу виконавця трактують у більш широкому значенні – ексцес співучасника, вважаючи, що «автором» ексцесу може бути не лише виконавець злочину, але й будь-який інший співучасник [1]. Так, на думку цих учених, при співучасті з розподілом ролей ексцес з боку організатора, підбурювача та пособника також інкримінується у вину тільки тому з них, хто своїми діями вийшов за межі загального умислу. Аналогічним чином будь-хто з членів організованої групи чи злочинної організації несе самостійну відповідальність за злочин, вчинений без відома інших учасників угруповання.

Інші автори вважають, що при цьому не береться до уваги, що стосовно ексцесу (до того злочину, що саме і складає зміст ексцесу) будь-який співучасник є виконавцем, оскільки саме він вчиняє дії, що утворюють об'єктивну сторону злочину, який є наслідком ексцесу. Тож правильно говорити не про ексцес співучасника, а про ексцес виконавця [2].

Отже, з урахуванням викладеного вище можемо зробити такі висновки:

- під ексцесом виконавця потрібно розуміти вчинення ним умисного злочину, який не охоплювався ні прямим, ні непрямим умислом інших співучасників;
- попередня діяльність співучасників є необхідною умовою вчинення злочину, що утворює ексцес;
- вчинити ексцес може будь-який зі співучасників, а не лише виконавець злочину;
- при ексцесі виконавця відсутній обов'язковий для співучасті двосторонній суб'єктивний зв'язок;
- ексцесом виконавця потрібно вважати вчинення як більш тяжкого, так і менш тяжкого, а також злочину однакового ступеня тяжкості, порівняно зі злочинном, який охоплюється умислом інших співучасників.

Список використаних джерел

1. Мельников А.М. Відповідальність злочинної групи при ексцесі виконавця / А.М. Мельников // Право і безпека. – 2004. – № 2. – 82-85 с.
2. Михайлов В. Банда: форма соучастия или сговор? / В. Михайлов // Уголовное право. – 2004. – №3. – 53-56 с.

Курінна Анна Вікторівна

студентка 3 курсу 302 групи

Навчально-наукового

юридичного інституту

Національного авіаційного університету

Науковий керівник – асистент

Кочисва Аліса Олександрівна

Кафедра кримінального права

і процесу Навчально-наукового

юридичного інституту Національного

авіаційного університету

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ТЕХНІКО-КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПІДПИСІВ, ВИКОНАНИХ ЗА ДОПОМОГОЮ ТЕХНІЧНИХ ПРИЙОМІВ

Останнім часом у практиці судово-почеркознавчої експертизи все частіше трапляються випадки, коли об'єктом експертного дослідження